

CHAPTER – 9

चौक

- उन स्त्रियों का वैभव मेरे साथ रहा (ആ സ്ത്രീകളുടെ മാഹാത്മ്യം എന്നോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്നു)
- जिन्होंने मुझे चौक पार करना सिखाया (ആരാണ് ഏതൊരു നാൽക്കവല മുറിച്ചുകടക്കാൻ പഠിപ്പിച്ചത്)
- मेरे मोहल्ले की थीं वे (അവർ എന്റെ പ്രദേശത്തുകാരായിരുന്നു)
- हर सुबह काम पर जाती थीं (എല്ലാ ദിവസവും രാവിലെ അവർ ജോലിക്ക് പോകുമായിരുന്നു)
- मेरा स्कूल उनके रास्ते में पड़ता था (എന്റെ സ്കൂൾ അവരുടെ വഴിയിലായിരുന്നു)
- माँ मुझे उनके हवाले कर देती थी (അമ്മ എന്നെ അവരുടെ കൈകളിൽ ഏൽപ്പിക്കുമായിരുന്നു)
- छुट्टी होने पर मैं उनका इंतज़ार करता था (സ്കൂൾ വിടുമ്പോൾ ഞാൻ അവർക്കായി കാത്തിരിക്കുമായിരുന്നു)
- उन्होंने मुझे इंतजार करना सिखाया (അവർ എന്നെ കാത്തിരിക്കാൻ പഠിപ്പിച്ചു)
- कस्बे के स्कूल में (ആ ചെറിയ പട്ടണത്തിലെ സ്കൂളിൽ)
- मैंने पहली बार दाखिला लिया था (ഞാൻ ആദ്യമായി അഡ്മിഷൻ എടുത്തതായിരുന്നു)
- कुछ दिनों बाद मैं (കുറച്ചു ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം ഞാൻ)
- खुद ही जाने लगा (സ്വന്തമായിത്തന്നെ പോകാൻ തുടങ്ങി)
- और उसके भी कुछ दिनों बाद (അതിനു കുറച്ചു ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം)
- कई लड़के मेरे दोस्त बन गए (പല കുട്ടികളും എന്റെ കൂട്ടുകാരായി മാറി)

- तब हम साथ-साथ कई दूसरे रास्तों से भी (അപ്പോൾ ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് വേറെയും പല വഴികളിലൂടെ)
- स्कूल आने-जाने लगे (സ്കൂളിൽ വന്നുപോകാൻ തുടങ്ങി)
- लेकिन अब भी (പക്ഷേ ഇപ്പോഴും)
- उन थोड़े-से दिनों के कई दशकों बाद भी (ആ ചുരുക്കം ചില ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷമുള്ള പല പതിറ്റാണ്ടുകൾ കഴിഞ്ഞിട്ടും)
- जब कभी मैं किसी बड़े शहर के (എപ്പോഴൊക്കെ ഞാൻ ഏതെങ്കിലും വലിയ നഗരത്തിലെ)
- बेतरतीब चौक से गुज़रता हूँ ((ക്രമരഹിതമായ / തിരക്കേറിയ നാൽക്കവലയിലൂടെ കടന്നുപോകുന്നുവോ)
- उन स्त्रियों की याद आती है (ആ സ്ത്രീകളുടെ ഓർമ്മ വരുന്നു)
- और मैं अपना दायें हाथ उनकी ओर बढ़ा देता हूँ और (ഞാൻ എന്റെ വലതു കൈ അവരുടെ നേരെ നീട്ടുന്നു, ഒപ്പം)
- बाएँ हाथ से उस स्लेट को संभालता हूँ (ഇടതു കൈകൊണ്ട് ആ സ്ലേറ്റിനെ ചേർത്തുപിടിക്കുന്നു)
- जिसे मैं छोड़ आया था (ഏതിനെയാണോ ഞാൻ ഉപേക്ഷിച്ചു പോന്നത്)
- बीस बरसों के अखबार के पीछे (ഇരുപത് വർഷത്തെ പത്രങ്ങൾക്കുപുറം)

• थोड़े से - ചില • वैभव - മാഹാത്മ്യം • दशक - പതിറ്റാണ്ട് • चौक - നാൽക്കവല • बेतरतीब - ക്രമരഹിതമായ • चौक से गुज़रना / चौक को पार करना - നാൽക്കവല മുറിച്ചുകടക്കുക • दायें हाथ - വലത് കൈ • पार करना - മുറിച്ചുകടക്കുക • मोहल्ला - തെറുവ് • संभालता हूँ - ചേർത്തുപിടിക്കുന്നു	• हवाले करना - ഏൽപ്പിക്കുക • इंतज़ार करना - കാത്തിരിക്കുക • कस्बा - പട്ടണം • अखबार - പത്രം • दाखिला लिया - പ്രവേശനം നേടി • खुद - സ്വയം • कस्बा- ചെറിയ നഗരം / പട്ടണം • अखबार- പത്രം / ദിനപത്രം • दाखिला लिया (പ്രവേശനം നേടി / അഡ്മിഷൻ എടുത്തു) • खुद സ്വയം / തനിയെ
--	--

1. 'चौक' कविता के कवि कौन हैं? ('ചൗക്' എന്ന കവിതയുടെ കവി ആരാണ്?)

Ans: आलोक धन्वा (അലോക് ധന്വ)

2. कवि को चौक पार करना किसने सिखाया? (കവിയെ നാൽക്കവല മുറിച്ചുകടക്കാൻ പഠിപ്പിച്ചത് ആരാണ്?)

Ans: मोहल्ले की स्त्रियों ने (തെരുവിലെ/പ്രദേശത്തെ സ്ത്രീകൾ)

3. हर सुबह स्त्रियाँ कहाँ जाती थीं? (എല്ലാ ദിവസവും രാവിലെ സ്ത്രീകൾ എങ്ങോട്ടാണ് പോയിരുന്നത്?)

Ans: काम पर (ജോലിക്ക്)

4. स्त्रियों ने कवि को क्या सिखाया? (സ്ത്രീകൾ കവിയെ എന്താണ് പഠിപ്പിച്ചത്?)

Ans: इंतज़ार करना (കാത്തിരിക്കാൻ)

5. कवि ने पहली बार कहाँ दाखिला लिया था? (കവി ആദ്യമായി എവിടെയാണ് പ്രവേശനം നേടിയത്?)

Ans: कस्बे के स्कूल में (ചെറിയ പട്ടണത്തിലെ സ്കൂളിൽ)

6. 'दशक' शब्द का क्या अर्थ है? ('ദശക്' എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥമെന്താണ്?)

Ans: दस वर्षों का समूह / दस वर्ष (പത്ത് വർഷങ്ങളുടെ കൂട്ടം / പതിറ്റാണ്ട്)

7. बड़े शहर के चौक को कवि ने कैसा बताया है? (വലിയ നഗരത്തിലെ നാൽക്കവലയെ കവി എങ്ങനെയുള്ളതാണെന്നാണ് വിശേഷിപ്പിച്ചത്?)

Ans: बेतरतीब (ക്രമരഹിതമായ / തിരക്കേറിയ)

8. 'दुनिया रोज़ बनती है' किसका कविता संग्रह है? ('ദുനിയാ റോസ് ബന്തീ ഹേ' എന്നത് ആരുടെ കവിതാ സമാഹാരമാണ്?)

Ans: आलोक धन्वा का (അലോക് ധന്വയുടെ)

9. आलोक धन्वा की पहली कविता कौन सी है? (അലോക് ധന്വയുടെ ആദ്യ കവിത ഏതാണ്?)

Ans: 'जनता का आदमी' (ജനതാ കാ ആദമി)

10. कवि बीस बरसों के अखबार के पीछे क्या छोड़ आया था? (ഇരുപത് വർഷത്തെ പത്രങ്ങൾക്കുപുറം കവി എന്താണ് ഉപേക്ഷിച്ചു പോന്നത്?)

Ans: स्लेट को (സ്ലേറ്റിനെ)

11. आलोक धन्वा का जन्म कहाँ हुआ था? (അലോക് ധന്വയുടെ ജനനം എവിടെയായിരുന്നു?)

Ans: बिहार के मुंगेर जिले में (ബീഹാറിലെ മുംഗേർ ജില്ലയിൽ)

12. 'वैभव' शब्द का सही समानार्थक शब्द क्या है? ('വൈഭവ്' എന്ന വാക്കിന്റെ ശരിയായ സമാനപദം ഏതാണ്?)

Ans: महत्व (മഹത്വം)

13. माँ बच्चे को किसके हवाले कर देती थी? (അമ്മ കുട്ടിയെ ആരെയായിരുന്നു ഏൽപ്പിച്ചിരുന്നത്?)

Ans: काम पर जाने वाली स्त्रियों के (ജോലിക്ക് പോകുന്ന സ്ത്രീകളെ)

14. बचपन में स्कूल से छुट्टी होने पर बच्चा किसका इंतज़ार करता था? (കുട്ടിക്കാലത്ത് സ്കൂൾ വിടുമ്പോൾ കുട്ടി ആർക്കായിട്ടാണ് കാത്തിരുന്നിരുന്നത്?)

Ans: उन स्त्रियों का (ആ സ്ത്രീകൾക്കായി)

15. 'मोहल्ला' शब्द का क्या अर्थ है? ('മൊഹല്ല' എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥമെന്താണ്?)

Ans: गली या टोला / मोहल्ला (തെരുവ് / പ്രദേശം)

1. आलोक धन्वा की कविता 'चौक' का आस्वादन टिप्पणी तैयार कीजिए।

'चौक' का आस्वादन

'चौक' कवि आलोक धन्वा की एक बहुत ही सरल और सुंदर कविता है। यह कविता कवि के बचपन की यादों पर लिखी गई है। इसमें कवि ने अपने मोहल्ले की उन कामकाजी महिलाओं को याद किया है, जिन्होंने बचपन में उनकी मदद की थी।

जब कवि छोटे थे, तब उनकी माँ उन्हें मोहल्ले की महिलाओं के साथ स्कूल भेजती थीं। वे महिलाएँ रोज़ सुबह काम पर जाते समय कवि का हाथ पकड़कर सुरक्षित 'चौक' (चौराहा) पार कराती थीं। उन स्त्रियों ने कवि को जीवन में 'संभलकर चलना' और 'इंतज़ार करना' सिखाया।

इस कविता का संदेश बहुत आसान है। आज कई सालों बाद भी जब कवि किसी बड़े शहर के चौराहे से गुज़रते हैं, तो उन्हें उन महिलाओं की याद आ जाती है। यह कविता हमें सिखाती है कि हमें अपने बचपन के दिनों और हमारी मदद करने वाले लोगों को कभी नहीं भूलना चाहिए।

OXFORD